

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

ครูผู้สอน ครูปรเมษฐ ศรีกำเหนิด
ครูคณิตา หนูนอন্নันต์

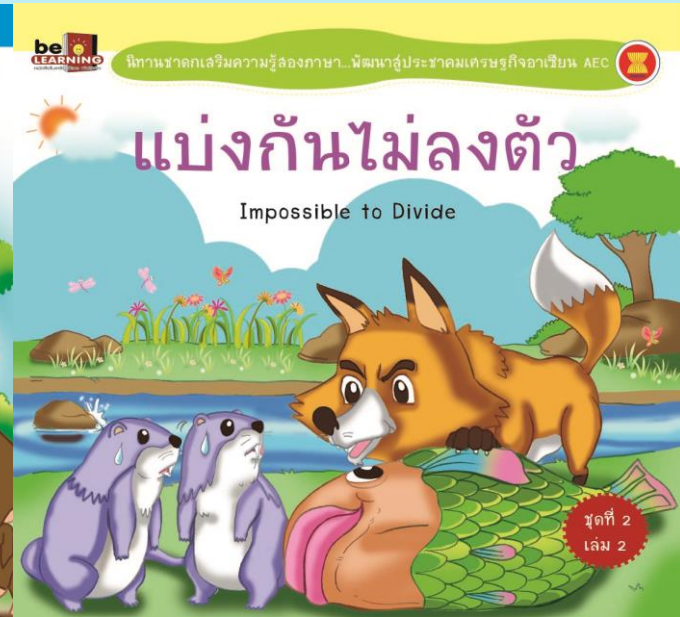

ข้อคิดจากนิทาน

ผู้กล้า อาสา เล่านิทาน

หนังสือนิทานอีสป จาก BoGoryamdarn <https://pantip.com/topic/34375803>

หนังสือนิทาน จาก <https://wisekidsbook.com/index.php/2018-08-29-08-29-22/tale/นิทานชาดก-กษัตริย์ผู้รู้เสียงสัตว์-detail>

หนังสือนิทาน จาก <https://wisekidsbook.com/index.php/2018-08-29-08-29-22/tale/นิทานชาดก-แบ่งกันไม่ลงตัว-detail>

คำถามกระตุ้นความคิด

จากนิทานที่เพื่อนเล่าให้ฟัง เคยอ่าน
หรือฟังนิทานเรื่องนี้หรือไม่

คำถามกระตุ้นความคิด

เมื่อนักเรียนฟังนิทานเรื่องนี้แล้ว
รู้สึกอย่างไร

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนได้ข้อคิดอะไร
จากนิทานที่เพื่อนเล่า

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้
ไปประยุกต์ใช้อย่างไร

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
๒. เขียนสรุปข้อคิดจากการอ่านนิทานได้
๓. บอกความสำคัญของการหาข้อคิดจากการอ่านนิทานได้

การอ่านนิทาน มิใช่แต่เพียงอ่านเพื่อ
ความเพลิดเพลินเท่านั้น เราต้องหาข้อคิดจาก
เรื่องให้ได้ และสามารถนำข้อคิดนั้น ไปปรับใช้
ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันของเราด้วย

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนมีแนวทางการสรุปข้อคิด
จากเรื่องที่อ่านได้อย่างไร

- อ่านเรื่อง
- เข้าใจเรื่อง
- จับประเด็นสำคัญของเรื่อง

การหาข้อคิด จากเรื่องที่อ่าน

ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การหาข้อคิด หรือคติสอนใจ จากเรื่องที่อ่าน เพื่อพิจารณาว่าเรื่องนั้น ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อย่างไร เราจึงนำข้อคิดนั้นปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การที่เราได้อ่านหนังสือต่าง ๆ ก็ควรอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง และทำความเข้าใจในเนื้อหา เพื่อสามารถจับประเด็นสำคัญ ที่ผู้เขียนต้องการให้ข้อคิดกับผู้อ่าน

หลักการหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

๑. มีความเข้าใจ ความหมายของคำ และประโยค
๒. ตั้งจุดมุ่งหมายของการอ่านอย่างพินิจพิจารณา
๓. วิเคราะห์ความหมาย นัยตรง และนัยประหวัด

หลักการหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

๔. จดบันทึกความรู้ การแยกแยะข้อเท็จจริง และ
ข้อคิดเห็น

๕. ประเมินเหตุการณ์โดยการเขียนแผนภาพความคิด
หรือแผนภาพโครงเรื่อง เพื่อลำดับความคิด

ตั้งจุดมุ่งหมาย
ของการอ่าน

มีความเข้าใจ ความหมาย
ของคำ และประโยค

การหาข้อคิด
จากเรื่องที่อ่าน

วิเคราะห์ความหมาย
นัยตรง และนัยประหวัด

แยกข้อเท็จจริง
และข้อคิดเห็น

เขียนแผนภาพโครงเรื่อง
เพื่อลำดับความคิด

ร้องเพลงฉ่อย เรื่อง
“ลาแก่ และบ่อดิน”
แล้วหาแนวคิดจากเรื่อง

๑ ชาวนาเลี้ยงลากันมาช้านาน
อายุมากโชติกว่าใครแน่
ทำงานนานหนักไม่ได้พักกายา

ใช้งานใช้การมากมาย
เจ้าลาก็ก่แก่ชะแรวัย
จึงทำให้เจ้าลาไม่สบาย (รับ)

“ได้เวลาแล้วจ้าเจ้าลาเอ๋ย”

รีบออกจากแหล่งอย่ามัวลีลา

เจ้าลารีบทำไม่มีคำขัดขึ้น

กล้ากลืนฝืนทนด้วยจนปัญญา

เสียงชานาเอื้อนเอ่ยมาไกลไกล

ขึ้นชักขึ้นช้าเดี๋ยวตีตาย

เกือบจะล้มทั้งยืน ไม่สบาย

ว่าแล้วชานาก็พาออกไป (รับ)

หุตาก็ฝึาฟางหญ้าฟางไม่ได้กิน
ยังไม่ทันถึงนาเจ้าลาชักท้อ
ชาวนารับรู้ถึงใจเจ้าลา
เจ้าลาก็หน้าจ่ออยู่ที่บ่อน้ำ
ชาวนาโพงน้ำว่าจะนำขึ้นมา

เรียวแรงแทบสิ้นลัมประดาตาย
แวะกินน้ำที่บ่อได้ไหม
จึงไม่ชักเข้าหาน้ำให้
เกือบเซกลำหล่นลงไป
พลันฝ่ายเจ้าลาตกลงไป (รับ)

เจ้าลา ร้องครวญแทบจะป่วนปั่น ออกหายขวัญ สิ้นใจล้มตาย
ฝ่าย ชาวนา ดูคิดขึ้นมาได้ว่า อายุของเจ้าลา มากหลาย
ช่วยขึ้นมาได้ ก็ต้องไปรักษา แล้วจะเอากันขึ้นมาทำไม
จึงขอแรง กระดอ กบอกเพื่อนมา ถมบ่อที่เจ้าลา หล่นลงไป (รับ)

เจ้าลา รู้ชะตาฟ้ามาลิขิต
ดินหล่นใส่หลังไม่มีรังรอ
เจ้าลา จุกใจคิดได้ว่า
ยิ่งดินหล่นไปมากเท่าไรหนา
เพื่อนชาวนาแปลกใจมันอะไรกันนี้
ยิ่งถมเท่าไรยิ่งใกล้เจ้าลา
จึงเร่งกำลังไม่ยั้งทำ
ยิ่งถมยิ่งเต็มพล้นก็อย่างว่า
นี่แหละความหัวไวใช้ปัญญา

วันนี้ชีวิตต้องวางวาย
เดี๋ยวก็คงเต็มบ่อไม่นานใหญ่
จึงเหยียบดินพล้นว่าให้แน่นไว้
สี่เท้าของเจ้าลา ยิ่งขึ้นมาไว
กลบไม่มีดักที่นี้มันอย่างไร
เหตุไฉนเจ้าลา ยังไม่ตาย
โปรยดินไปที่ลากะให้ตายไว
พักเดียวเจ้าลา ขึ้นมาได้
ทำให้เจ้าลารอดตาย...๗๐๓ (รับ)

ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

จงใช้ปัญญาแก้ไขปัญหา อย่าท้อถอย และ
ยอมแพ้ ต่ออุปสรรคใด ๆ เปรียบเสมือนลาแก่ที่
เหยียบดินที่ถมบ่อขึ้นมาเรื่อย ๆ จนหลุดพ้นจาก
บ่อได้ ฉันทิฉันทันนั้น...

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

หน่วยเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง อ่านนิทาน เรื่อง **เจ้าชายกับตะเกียบจีน** แล้วนำข้อคิดที่ได้ไปเขียน แผนภาพความคิดจากนิทาน

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระเจ้าแผ่นดินจีนองค์หนึ่ง ให้โอรสเดินทางไปเรียนกับอาจารย์ที่มีชื่อเสียงในป่า เพื่อศึกษาวิชาการเตรียมตัวเป็นพระเจ้าแผ่นดินต่อจากตน โดยให้เด็กรับใช้ติดตามไปด้วยหนึ่งคนชื่อ **นายหยวน** เมื่อไปอยู่ที่สำนักของอาจารย์พระโอรสมีความตั้งใจและทรงสนพระทัยเป็นพิเศษในวิชายิงธนู สามารถยิงได้รวดเร็วและแม่นยำ นายหยวนติดตามรับใช้พระโอรสด้วยความซื่อสัตย์จงรักภักดี เขาเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นอยากเรียนวิชา แต่อาจารย์ไม่สอนให้ เขาจึงมีหน้าที่หุงอาหาร และทำความสะอาดที่พักให้อาจารย์ และพระโอรสเขาไม่รู้จะทำอะไร จึงหาไม้มาทำเป็นตะเกียบหยิบข้าวทีละเม็ด ใส่หม้อหุงข้าวตอนแรกก็เก็บได้ช้า เพราะไม่ชำนาญ เขาพยายามใช้ตะเกียบหยิบข้าวใส่หม้อไปเรื่อย ๆ จนมีความชำนาญ ทำให้รวดเร็วขึ้น นายหยวนมีความสุขกับการใช้ตะเกียบคีบสิ่งของอื่น ๆ เรื่อยไป แม้กระทั่งไปไม่ถึงปลิวหลุดจากคันก็สามารใช้ตะเกียบคีบได้ทัน

เมื่อพระโอรสเรียนวิชาต่าง ๆ จบ ก็ลาอาจารย์กลับมาหาพระราชบิดา พระองค์ทรงถามพระโอรสว่าเรียนอะไรมาบ้าง พระโอรสก็ทูลว่า ได้เล่าเรียนวิชามากมาย และมีความสนใจพิเศษในการยิงธนู พระราชาตีพระทัยชื่นชมในโอรส แล้วก็หันมาถามนายหยวนว่า เจ้าได้เล่าเรียนอะไรมาบ้าง นายหยวนก็ทูลว่าไม่ได้เรียนอะไรมาเลย พระราชากริ้วมากตรัสว่า “เจ้านี้ใช้ไม่ได้มีโอกาสอยู่กับอาจารย์เก่ง ๆ แล้วไม่ศึกษาเล่าเรียนวิชาติดตัวมา จึงสั่งให้ทหารเอาตัวไปประหาร” นายหยวนก็ทูลว่าขอตายด้วยฝีมือเจ้าชาย เพราะอยู่รับใช้มานานด้วยความซื่อสัตย์ และเจ้าชายก็จะได้มีโอกาสแสดงฝีมือยิงธนูให้พระราชบิดาทอดพระเนตรด้วย พระราชานุญาตให้นายหยวนเลือกตายด้วยฝีมือของพระโอรส ทั้งสองก็ลงมาที่สนามหน้าพระที่นั่งเจ้าชายเดินเข้ามาขอโอฬารกรรม นายหยวนขอตะเกียบกับเจ้าชาย เจ้าชายก็ประทานตะเกียบให้ นายหยวนมานยืนที่เสาสำหรับประหารเจ้าชายก็อยู่อีกด้านหนึ่ง เมื่อเจ้าชายยิงธนูมาที่นายหยวน เขาใช้อะตะเกียบจับลูกธนูได้ ทำให้พระราชบิดาไม่ให้อภัยสั่งให้อิงธนูไปที่นายหยวนทีละ ๓ ดอก เขาก็ใช้ตะเกียบจับธนูทั้ง ๓ ดอกได้ทันที พระราชาสั่งให้อีกทีเดียว ๗ ดอก เขาใช้ตะเกียบจับธนูทั้ง ๗ ดอกได้ทัน พระเจ้าแผ่นดินเห็นเช่นนั้น ก็ทรงพอพระทัยสั่งให้พระโอรสเลิกยิง และชมเชยว่าทั้งสองคนมีความชำนาญเป็นพิเศษ จึงตั้งให้นายหยวนเป็นนายอำเภอ ประชาชนก็โห่ร้องด้วยความยินดี การพยายามทำอะไรก็ตามถึงจะไม่มีผู้สอน แต่เราพยายามฝึกและเอาชนะตนเองเรื่อย ๆ ผลดีก็จะอยู่กับตัวเราเองโดยไม่ต้องพึ่งความช่วยเหลือจากใคร

ใบงาน

เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

๑. อ่านนิทานเรื่อง **เจ้าชาย กับ ตะเกียบจีน**
๒. ทำใบงาน เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน โดยการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง และสรุปข้อคิดจากนิทาน

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ดูแลการทำงานของนักเรียน
๒. แนะนำเรื่องการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
๓. ให้นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ใบงาน

เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระเจ้าแผ่นดินจีนองค์หนึ่ง ให้โอรสเดินทางไปเรียนกับอาจารย์ที่มีชื่อเสียงในป่า เพื่อศึกษาวิชาการเตรียมตัวเป็นพระเจ้าแผ่นดินต่อจากตน โดยให้เด็กรับใช้ติดตามไปด้วยหนึ่งคนชื่อ **นายหย่วน** เมื่อไปอยู่ที่สำนักของอาจารย์พระโอรสมีความตั้งใจ และทรงสนพระทัยเป็นพิเศษในวิชายิงธนู สามารถยิงได้รวดเร็วและแม่นยำ นายหย่วนติดตามรับใช้พระโอรสด้วยความซื่อสัตย์จงรักภักดี เขาเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นอยากเรียนวิชา แต่อาจารย์ไม่สอนให้ เขาจึงมีหน้าที่หุงอาหาร และทำความสะอาดที่พักให้อาจารย์ และพระโอรส เขาไม่รู้จะทำอะไร จึงหาไม้มาทำเป็นตะเกียบหยิบข้าวที่ละเม็ด ใส่หม้อหุงข้าวตอนแรกก็คิบดีเพราะไม่ชำนาญ เขาพยายามใช้ตะเกียบหยิบข้าวใส่หม้อไปเรื่อย ๆ จนมีความชำนาญ ทำได้รวดเร็วขึ้น นายหย่วนมีความสุขกับการใช้ตะเกียบคีบสิ่งของอื่น ๆ เรื่อยไป แม้กระทั่งใบไม้ที่ปลิวหลุดจากต้นก็สามารถใช้ตะเกียบคีบได้ทัน

ใบงาน

เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

เมื่อพระโอรสเรียนวิชาต่าง ๆ จบ ก็ลาอาจารย์กลับมาหาพระราชบิดา พระองค์ทรงถามพระโอรสว่าเรียนอะไรมาบ้าง พระโอรสก็ทูลว่า ได้เล่าเรียนวิชามากมาย และมีความสนใจพิเศษ ในการยิงธนู พระราชาดีพระทัยชื่นชมในโอรส แล้วก็หันมาถามนายหย่วนว่า เจ้าได้เล่าเรียนอะไรมาบ้าง นายหย่วนก็ทูลว่า ไม่ได้เรียนอะไรมาเลย พระราชาก็ริ้วมากตรัสว่า “เจ้านี้ใช้ไม่ได้มีโอกาสดูอยู่กับอาจารย์เก่ง ๆ แล้วไม่ศึกษาเล่าเรียนวิชาติดตัวมา จึงสั่งให้ทหารเอาตัวไปประหาร นายหย่วนก็ทูลว่าขอตายด้วยฝีมือเจ้าชาย เพราะอยู่รับใช้มานานด้วยความซื่อสัตย์ และเจ้าชายก็จะได้มีโอกาสแสดงฝีมือยิงธนูให้พระราชาทอดพระเนตรด้วย

ใบงาน

เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

พระราชานุญาตให้นายหย่วนเลือกตายด้วยฝีมือของพระโอรส ทั้งสองก็ลงมาที่สนามหน้าพระที่นั่งเจ้าชายเดินเข้ามาขอโหสิกรรม นายหย่วนขอตะเกียบกับเจ้าชาย เจ้าชายก็ประทานตะเกียบให้ นายหย่วนมายืนที่เสาสำหรับประหารเจ้าชายก็อยู่อีกด้านหนึ่ง เมื่อเจ้าชายยิงธนูมาที่นายหย่วน เขาใช้เอาตะเกียบจับ ลูกธนูได้ ทำให้พระราชโอรสโหยังสั่งให้ยิงธนูไปที่นายหย่วนที่ละ ๓ ดอก เขาก็ใช้ตะเกียบจับธนูทั้ง ๓ ดอกได้ทันที พระราชาสั่งให้ยิงอีกทีเดียว ๗ ดอก เขาใช้ตะเกียบจับธนูทั้ง ๗ ดอกได้ทัน พระเจ้าแผ่นดินเห็นเช่นนั้น ก็ทรงพอพระทัยสั่งให้พระโอรสเลิกยิง และชมเชยว่าทั้งสองคนมีความชำนาญเป็นพิเศษ จึงตั้งให้นายหย่วนเป็นนายอำเภอ ประชาชนก็โห่ร้องด้วยความยินดี การพยายามทำอะไรก็ตามถึงจะไม่มีผู้สอน แต่เราพยายามฝึกและเอาชนะตนเองเรื่อย ๆ ผลดีก็จะอยู่กับตัวเราเองโดยไม่ต้องพึ่งความช่วยเหลือจากใคร

ใบงาน

เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

ตัวละคร	เรื่อง เจ้าชายกับตะเกียบเงิน	ฉาก
ข้อคิด	เหตุการณ์	ปัญหา

ใบงาน

เรื่อง ข้อคิดจากนิทาน

สรุปข้อคิดจากนิทาน

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทาง

กระจำงศาสตร์

ตัวละคร

- พระราชา
- เจ้าชาย
- อาจารย์
- เด็กรับใช้ (นายหย่วน)

ฉาก

- สำนักในป่า
- ลานประหาร

ข้อคิด

- ความพยายามฝึกฝน หรือการตั้งใจทำด้วยตนเอง
- ความขยันอดทน
- มีความเพียรในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง
โดยไม่หวังพึ่งพาผู้อื่น

ปัญหา

- พระราชาต้องการให้โอรส เตรียมเป็น
พระเจ้าแผ่นดิน
- อาจารย์ไม่สอนวิชาให้เด็กรับใช้

เหตุการณ์

- เจ้าชายและเด็กรับใช้ไปเรียนวิชาที่สำนักในป่า
- เด็กรับใช้ฝึกใช้ตะเกียบ
- พระราชาสั่งประหารชีวิตเด็กรับใช้
- เด็กรับใช้รอดชีวิตจากการใช้ตะเกียบ
- เด็กรับใช้ได้รับแต่งตั้งเป็นนายอำเภอ

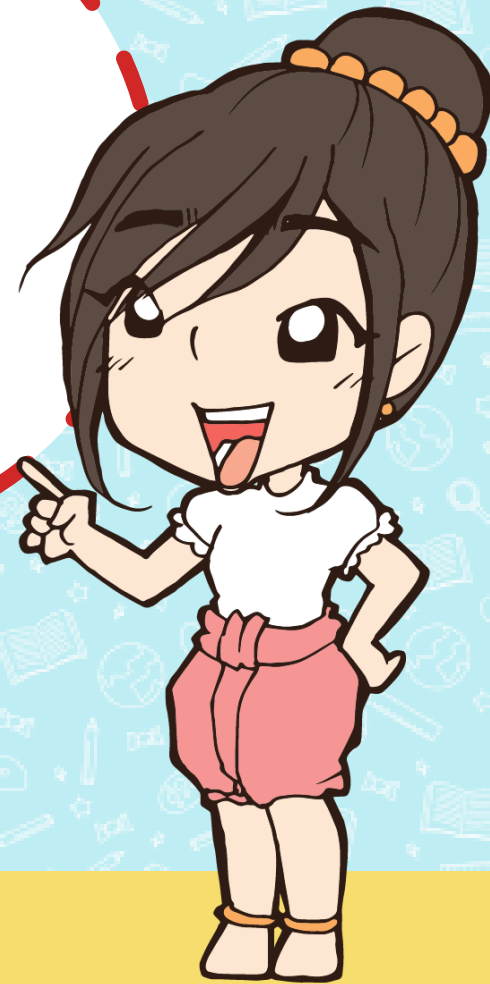

ข้อคิดที่ได้จากนิทาน

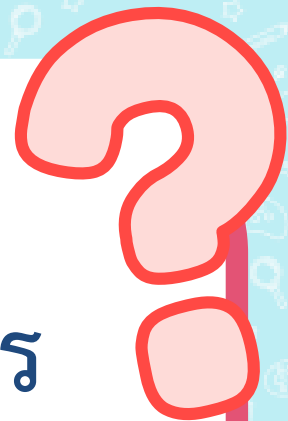
การเป็นผู้มีความขยัน อดทน มีความพยายาม
ในการฝึกตนเองโดยไม่หวังพึ่งพาผู้อื่น จะเกิดผลดี
ต่อตนเองในการทำงาน

ก่อนอำลา มาสรุปบทเรียน

นักเรียนมีหลักในการนำข้อคิด จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

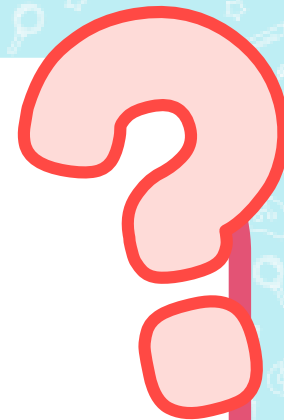

- อ่านเรื่อง
- เข้าใจเรื่อง
- จับประเด็นสำคัญ

นักเรียนคิดว่าการหาข้อคิด
จากการอ่านมีประโยชน์อย่างไร

ได้ความรู้ และมีแนวทาง
ในการดำเนินชีวิต

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใ้ความรู้ เรื่อง การเขียนนิทาน
๒. ใ้งาน เรื่อง เขียนนิทานตามจินตนาการ

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖